

مَفَاهِيمٌ يُجَبُ أَنْ تَصْحُّ

FAHAMU ZINAZOPASA KUSAHIIISHWA

MAKALA YA WIKI, NA. 5

Jumamosi, 22/Jumadal-Aakhira/1447 = 13/December/2025

MIAMALA YA

LIPA KWA SIMU

KATIKA MIZANI YA KISHERIA

MWANDISHI

ISMAILI BIN MUSA BIN KIZA

مفاهيم يجب أن تصحح

FAHAMU ZNAZOPASA KUSAHIHISHWA

Huu ni mfululizo wa Makala fupi za kila wiki zenyelengo la kusahihisha fahamu za kimakosa zilizoenea katika jamii yetu, pamoja na kutoa elimu katika upande wa Miamala, Kifamilia, Kindoa, Kijamii, Ki-ibada na Ki-itikadi, kwa mujibu wa Qur-aan na Sunna kwa ufahamu wa Wema Walijotangulia (سلَفُ الصَّالِحْ).

* * * *

MIAMALA YA LIPA KWA SIMU KATIKA MIZANI YA KISHERIA

Hii ni Makala Na. 5, naitanguliza kwa Waislamu wote ikiwa ni sehemu ya jitihada ndogo na dhaifu katika kubainisha hukumu ya kisheria juu ya Miamala ya Lipa kwa Simu ambayo imeenea kwa wingi katika jamii zetu.

Nimechukua uamuzi wa kuandika Makala hii kutokana na kupatikana tofauti baina ya watumiaji wa Miamala hiyo, uliosababishwa na namna ya miamala hiyo inavyofanyika.

Namwomba Allah ﷺ anipe Ikh-laas katika kazi hii, aijaalie iwena manufaa kwangu na waislamu wote kwa ujumla, aijaalie iwena ni katika jumla ya mema yangu Siku ya Kiama.

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ﴾ (الشعراء: ٨٨ - ٨٩)

Ismaili Bin Musa Bin Kiza

Markaz Salafiyyah

Tabora – Tanzania

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
UTANGULIZI

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ، نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنفُسِنَا،
وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضْلِلُ فَلَا هَادِيَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ
وَرَسُولُهُ.

﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴾ [آل عمران: ٢٠]
﴿يَأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَحْدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَيَتَّمِنُهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ إِلَيْهِ وَلَا تَرْجِعُمِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾ [النساء: ١]
﴿يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴾ يُصْلِحُ لَكُمْ أَعْمَلَكُمْ وَيَعْفُرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾ [الأحزاب: ٧١ - ٧٠]

أَمَّا بَعْدُ: فَإِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرُ الْهَدِيَّ هَدْيُ مُحَمَّدٍ ﷺ، وَشَرَّ
الْأُمُورِ مُخْدَثَاهَا، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدُعَةٌ، وَكُلَّ بِدُعَةٍ ضَلَالٌ، وَكُلَّ ضَلَالٍ فِي
النَّارِ.

* * * *

1-MAKALA ZA WIKI

Baada ya kurudi nyumbani (Tabora) kwaajili ya kufundisha dini ya Allah ﷺ, katika kazi nilizoamua kuzifanya ni uwekezaji mkubwa sana katika Tasnia ya Uandishi wa Makala fupi fupi na Vitabu vya dini ya Ki-islamu, kwa Lugha ya Kiarabu na Kiswahili. Nikajiwekea utaratibu kwa kila wiki naandika Makala moja na kuisambaza katika jamii na kila kila miezi mitatu hadi sita naandika kitabu kimoja.

Katika upande wa Makala nikaelekeza nguvu katika maudhui za Fiq-hi, nikaanzia mwanzo kabisa katika kuelezea umuhimu wa Twahara katika Sala mpaka nilipofikia katika kuelezea Maji yanayofaa na yasiyofaa kujitwaharishia. Nitaendelea na utaratibu huu mpaka nitakapohakikisha nimeandika Mas-ala muhimu kama

sio yote ya Ki-fiq-hi ambayo Muislamu wa kawaida anatakiwa ayajue.

Lakini nikiwa katika mtiririko huu nitakuwa nagusia maudhui zingine muhimu zitakazojitokeza na nikaona kuna umuhimu wa kuzielezea ili kuielimisha jamii.

* * * *

2-SABABU YA KUANDIKA MAKALA HII

Miamala ya Lipa kwa Simu ilianzishwa na Makampuni ya Mitandao ya Simu za Mkononi kwaajili ya kuwafanyia wepesi Wateja wao pindi wanaponunua bidhaa au kuhitajia kulipia huduma mbalimbali za kifedha, Mteja huyo akawa hana pesa taslim mkononi lakini anayo katika laini yake ya simu, basi atawenza kununua bidhaa na kulipia huduma hizo kwa ile ile pesa iliyopo katika laini ya simu yake.

Miamala hii imeleta afueni kubwa sana kwa wateja, kutokana na kurahisisha ununizi wa bidhaa na ulipaji wa huduma za kifedha bila ya kuwa na pesa taslim mkononi, pia ukizingatia ule uchache wa makato ya huduma hii kwa Mteja tofauti na makato ya kutumia njia ya Uwakala ikapelekea watu wengi kuipenda na kuifurahia.

Muamala huu wa Lipa kwa Simu umeleta afueni kubwa sana kwa watu na kupelekea kupunguza upotevu wa pesa, kwani hakuna tena ulazima wa mtu kutembea na pesa zake mkononi au katika Wallet yake, bali akihifadhi pesa zake katika laini yake ya simu ya mkononi atawenza kufanya malipo yote ya huduma za kifedha mahala popote atapokuwa bila ya kuwa na pesa taslim mkononi.

Afueni hii haikuishia kwa Wateja pekee, bali hata kwa Wafanyabishara na watoa huduma mbalimbali za kifedha nao wakanufaika na muamala huu. Wakapata ulinzi wa kutosha wa pesa zao za biashara za kila siku, bila ya kusahau unafuu wa kuondolewa au kupunguziwa makato pindi watakapotoa pesa hizo.

Baada ya miamala hii kushika kasi na kuonekana ni fursa nzuri ya kibashara na ina unafuu mkubwa kwa Muuzaji na Mnunuzi, hapo ndipo ikazuka tabia kutoka kwa baadhi ya Wafanyabiashara, tabia

ambayo imezalisha mvutano mkubwa sana baina ya watumiaji wa huduma hii na kunipelekea mimi kuandika Makala hii.

Tabia yenyewe ni: **Mfanyabiashara au Mtoa Huduma kumuomba Mteja ambae hausiki na muamala huu (wa Lipa kwa Simu)**, atoe pesa zake kwa njia hii ya Lipa kwa Simu badala ya njia ya Uwakala ambayo kwa muda ule ndio Mteja anahusika nayo, kisha baada ya kufanya muamala huo akamtoza pesa nyingine ya ziada kinyume na ile anayokatwa na Kampuni ya Simu husika.

Sasa watu wanahoji na kuuliza:

- ⇒ Ni upi uhalali wa muamala huu?. Ni sawa kwa Mteja ambae hajanunua bidhaa wala kupata huduma inayohitajia malipo, kutumia huduma hii ya Lipa kwa Simu?. Ima kwa yeze Mteja kuomba au Mfanyabiashara/Mhudumu ndie aliyeomba?.
- ⇒ Ni upi uhalili wa hii tozo ya ziada inayotolewa na Mfanyabiashara/Mhudumu kwa Mteja?.

Kutokana na utatahuu kuwa ni mkubwa na kila siku unazidi kukuwa na bado Waislamu wengi hawajabainikiwa na usawa, nikaona nichukue nafasi hii kubainisha Muamala huu kwa mtazamo sahihi wa kisheria juu ya kufaa kwake au kutofaa kwake, kwa kutumia dalili za Qur-aani na Sunna na Misingi Sahihi ya Kisheria. Huenda wale wasiojua wakajua, waliyotatizika wakapata pa kushikia na wale walioghafilika wakazinduka.

* * * *

3-HUKUMU YA MUAMALA WA LIPA KWA SIMU

Baada ya kulifuatilia jambo hili kwa vile Allah ﷺ alivyoniwezesha, huku nikikiri udhaifu na udogo wa maarifa yangu, kwa kufuatilia muamala huu unapofanyika kwa sura hii na kuupima katika mizani ya kisheria, nimebainikiwa na: **Kutofaa kufanya muamala wa Lipa kwa Simu** Pindi Mteja atakapokuwa hajanunua bidhaa yoyote kwa Muuzaji, au hajapata Huduma yoyote inayohitajia malipo ya Kifedha kwa Muhudumu, bila ya kuangalia ridhaa zao.

Pia nimebainikiwa na kutofaa kwa Muuzaji/Mhudumu kutoza tozo ya aina yoyote ile kwa Mteja baada ya kufanya muamala huu hata kama wataridhiana juu ya tozo hiyo.

Twendapo juu ufahamu huu, Miamala hii ya Lipa kwa Simu au Lipa Namba itaendelea kuwa ni halali pindi tu itakapofanyika katika ile ile sura iliyowekwa na wahusika ambao ni Makampuni ya Mitandao ya Simu za Mkononi.

* * * *

4-SABABU ZA KUTOFAA MIAMALA HII YA LIPA KWA SIMU

Hizi sura mbili nilizozitaja zinafanywa na baadhi ya watu, ima kwa kuomba au kuufanya ndio utaratibu. Sasa kwa kuwa tumesema kwa uwazi kabisa kutofaa kwa sura hizo, zifuatazo ni sababu za kisheria zilizopelekea kutofaa sura hizi:

Sababu ya kwanza:

Makampuni ya Simu za Mkononi ndio wamiliki halali wa biashara ya kusafirisha pesa kwa njia ya mtandao kutoka laini moja kwenda laini nyingine. Kutokana na wao kuwa ndio wamiliki wa biashara hii, wakatafuta wasaidizi wa kuwasaidia kazi hiyo, nao ndio hawa Mawakala tunaowaona mitaani. Katika hao Mawakala pia wanaingia hawa wanaofanya miamala ya Lipa kwa Simu wao pia ni sehemu ya Mawakala.

Tunasema kuwa hawa (Lipa kwa Simu) wanaingia katika jumla ya Mawakala kwa sababu sifa zote za Uwakala wapo nazo, tofauti yao ni majina tu, na hapa tunapata ila kanuni ya Ki-usuuli isemayo:

[العِبْرَةُ بِالْحَقَائِقِ وَالْمَعَانِي لَا بِالْأَلْفَاظِ وَالْمَبَانِي]

[Mazingatio ni kwenye uhakika na maana, si katika matamko na majengo].

Kwa maana; Lipa kwa Simu ni Wakala wa Kampuni za Mitandao ya Simu za Mkononi hata kama hakupewa jina la Wakala, kwa sababu ya kusadifu kwake sifa za Wakala. Tofauti baina yake na Wakala wa kawaida ni ndogo sana ambayo haimtoi katika kuwa Wakala.

Sababu ya pili:

Kwa mujibu wa taratibu za dini yetu tukufu ya Ki-islamu ni kuwa: Wakala yoyote hamiliki, wala hana ruhusa ya kuuza au kununua au kujipangia matumizi kwa kile alichofanyiwa Uwakala bila ya ruhusa ya mmiliki. Wakala anapokea maelekezo moja kwa moja

kutoka kwa mmiliki. Wakala anaweza kulipwa au asilipwe, pia Wakala anaweza kulipwa kwa kupewa sehemu fulani ya faida katika bidhaa anayoiuza.

Amesema Sheikh Abdurahman As-sa'adiy (عَنْدُ الرَّحْمَنِ السَّعْدِيِّ) katika kitabu chake: Manhaju Saalikiina (مَنْهُجُ السَّالِكِينَ), Uk. 141:

[وَلَا يَتَصَرَّفُ الْوَكِيلُ فِي غَيْرِ مَا أُذِنَ لَهُ]

[Na wala Wakala haruhusiwi kufanya matumizi katika kile ambacho hajaruhusiwa]

Kwa msingi huu, Laini za Lipa Namba/Lipa kwa Simu zinamilikiwa na Kampuni na sio yule Mfanya biashara, ndio maana Muuzaji au Mhudumu wa Lipa kwa Simu:

- ⇒ Hawezi kuiiza laini ya Lipa kwa Simu, wala:
- ⇒ Kuitoa Waq-fu, wala:
- ⇒ Kuitoa zawadi, wala:
- ⇒ Kujipangia makato, wala:
- ⇒ Akifa haiingizwi katika mali yake, kwa maana Laini za Uwakala na Lipa kwa Simu hazirithiwi
- ⇒ Kampuni ikiamua kumfungia huduma inamfungia na yeye hawezi kufungua huduma hiyo

Kwa ufupi Muuzaji au Mhudumu wa Lipa kwa Simu hana mamlaka na laini hiyo, wala uhuru nayo, bali yeye ni msaidizi wa kampuni husika katika utoaji wa huduma kwa Wateja na kuwepesanisha manunuzi ya Wateja na malipo ya wanaotaka kulipia huduma za kifedha.

Sababu ya tatu:

Wamiliki wa Laini za Lipa kwa Simu ambao ni Makampuni ya Mitandao ya Simu za Mkononi wameweke huduma hii ya Lipa Namba au Lipa kwa Simu kwaajili ya kuwarahisishia Wateja wao pindi wanaponunua bidhaa, au wale waliyopata huduma ambazo wanahitaji kufanya malipo, lakini hawana pesa taslim mkononi na wanapesa katika simu zao, basi wanunue bidhaa hizo na kufanya malipo ya huduma hizo kuitia simu zao. Hili lipo wazi kwa kila mtumiaji wa huduma hii. Ndio maana laini hizi hapewi kila mtu,

laini hizi zinatolewa kwa Muuza bidhaa au yule anaetoe huduma zinazotakiwa kulipiwa.

Sasa kwenda kinyume na utaratibu huu uliyowekwa na mmiliki ni makosa ya wazi kabisa kisheria na ni sehemu ya:

- ⇒ Khiana
- ⇒ Ghishi na
- ⇒ Uongo

Na zote hizi si katika sifa za waumini.

Amesema Allah ﷺ katika Suratul Muuminuuna (Aya Na. 8), na Surtul Ma-'aariji (Aya Na. 32) alipotaja sifa za Waumini, akasema:

﴿وَالَّذِينَ هُرُّ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَاهَدُهُمْ رَاعُونَ﴾

[Na wale ambao kwenye amana zao na ahadi za oni wenye kuzichungu]

Amesema Mtume ﷺ akielezea tabia na sifa za Wanafiki, katika Hadithi iliyosimuliwa na Abu Hurayra (أَبُو هُرَيْرَةَ):

[آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أُوتُمْنَ خَانَ]

[Alama za Wanafiki ni tatu: Pindi anapozungumza anasema uongo, na anapoahidi hatimizi na akiamuniwa anafanya khiana]⁽¹⁾.

Kupiatia maandiko hayo, napenda kutoa wito kwa wafanya biashara wote, wakubwa na wadogo, pamoja na watoa huduma mbalimbali zinazohitaji kulipiwa, watambue kuwa: Kampuni zimewapa Uwakala wa Lipa kwa Simu/Lipa Namba kwaajili ya kuwarahisishia wateja wako waliyonunua bidhaa kwao, au wale waliopata huduma kwako na wanataka kulipia huduma hizo. Sasa kumuomba mtu mwingine asiye na wasifu huu kufanya huduma hio ni kosa la wazi kabisa na hiyo ni Khiana, Uongo na Ghishi.

Pia natoa wito kwa Wateja na Wanaolipia huduma, wajitahidi kubakia katika mfumo na taratibu zilizowekwa na Makampuni huika, wasifanye miyamala ambayo wao wanajua kuwa hawahusiki

1. Hadithi hii ni Sahihi, ameipokea

A. Bukhari katika: Sahihi, Hadithi Na. 33.
B. Muslim katika: Sahihi, Hadithi Na. 107.

nayo, kwani ni Khiana, Ghishi na Uongo wa wazi kabisa, n azote hizi sio katika sifa za Waumini.

Utakapofanya muamala na pesa ikahama kutoka kwenye laini yako na kwenda kwa Muuzaji au Mhudumu, wenyе kampuni watajua moja kwa moja kuwa wewe umenunua bidhaa au umelipia huduma. Jambo ambalo ni kinyume kabisa na ulivyofanya, sasa huoni kama huo ni Uongo, Khiana na Ghishi?

Kila mmoja wetu anatakiwa atumie huduma za kifedha kwa njia ya mitandao kwa mujibu wa kanuni na taratibu zilizowekwa na wahusika na sio kinyume chake.

Sababu ya nne:

Muuzaji kuomba tozo ya ziada baada ya muamala kufanyika, hili ni kosa na hata kiakili halikubaliki, kwa nini aombe tozo nyingine na hali ya kuwa Mteja ameshakatwa pesa na kampuni husika?. Ndio maana lau kama angenunua bidhaa asingeombwa hiyo tozo, kuonyesha kuwa mfumo uliotumika sio mfumo unaotambulika kisheria wala na kampuni husika.

Tunatakiwa tutambue kuwa kila pesa iliyointia kwako basi Allah atakuuliza kuhusu pesa hiyo, uliitoa wapi na uliitumia vipi. Sasa usidanganyike kuwa Kampuni husika haikuoni kwani Allah anakuona na atakuuliza kwa hicho unachokifanya.

Baada ya utafiti wangu niliyouta nimebainikiwa kuwa Haifai kufanya Miamala ya Lipa kwa Simu kwa zile sura mbili nilizozitaja, na hizi ndio sababu na hoja nilizoshikilia na Allah ndie Mjuzi zaidi.

* * * * *

5-MAMBO MUHIMU YA KUZINGATIA

Katika kumalizia Makala hii, nimeona nizungumze mambo mauhimu ya kuzingatia, na yoni haya yafuatayo:

Kwanza:

Watu wengi wanaofanya miamala hii kwa sura hii isiyofaa kisheria wanakimbilia unafuu wa makato uliopo baina ya Lipa kwa Simu na Uwakala. Ni kweli, upo unafuu, lakini unafuu ni mdogo sana kiasi ambcho hauwezi kusaidia chochote katika biashara ua huduma za

muhusika. Halafu unafuu unazidi kuwa mdogo kwa ile tozo inayotolewa na Muuzaji/Muhudumu, hivyo ni msukumo tu wa tamaa na kupambiwa na Ibilisi

﴿نَّنَّ لَهُمْ أَلْشَيْطُنُ أَعْمَلَهُمْ﴾

[Shetani amewapambia matendo yao]⁽¹⁾.

Lau kungekuwa na faida kubwa pia tusingewaruhusu watu kufanya kwa kuwa ni makosa, sasa vipi na hali yakuwa huo unafuu mdogo wa kidunia ambao haunenepeshi wala kumtosholeza mwenye njaa ukusababishie kupata madhambi ambayo ni sababu kubwa sana ya kukasirikiwa na Allah na kupata hasara Akhera?.

Pili:

Hivi sasa Mabenk nayo yanatoa huduma hii ya Lipa kwa Simu, hivyo mambo yamezidi kuwa ni mepesi zaidi. Hukumu itabakia pale pake kwa sababu mfumo ni ule ule, tofauti huku ni Mitandao ya Simu na kule ni Mabenk.

Tatu:

Makampuni ya Mitandao ya Simu za Mkononi wameendelea kurahisisha huduma hii ya Lipa kwa Simu katika Ofisi mbalimbali za Kidini na Kijamii, kama vile: Michango ya Taasisi, Jumuiya, Vikundi na Nyumba za Ibada, pia kulipia ada za shule na huduma zingine. Kila aliyepewa namba huduma hiyo anatakiwa aendelee kutumia huduma hiyo kama alivyoelekezwa na kuomba katika kampuni. Kutumia huduma hii kinyume na vile ulivyoomba na vile Kampuni inavyotaka ni Khiana, Uongo na Ghishi.

* * * * *

6-HITIMISHO

Nikihitimisha Makala hii, napenda kuinasihii nafasi yangu na kumnasihi kila Muislamu na Msomaji wa Makala hii kujitahidi kuwa makini sana na miamala ya kipesa katika hizi zama zetu. Tutambue tupo katika zama ambazo watu wengi hawaangalii uhalali wa pesa anayoipata, ye ye anachokiangalia ni kupata tu pesa, haijalishi ni kwa njia ya halali au ya haramu.

1. Suratul An-faal, Aya Na. 48

Tujiwekee nidhamu ya kujua hukumu za kisheria katika miamala yetu kwa sababu hiki tunachokipata na kukitumia tutaulizwa na Allah Siku ya Kiama.

Kwa wiki hii nitaishia hapa, naamini watu wamenielewa, watu wamezinduka na wameshapata mahala pa kushika. Wiki ijayo tutaendelea na maudhui zetu za Fiq-hi tukiendelea tulipoishia katika Makala Na. 4.

وَصَلَى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ
وَآخِرُ دُعَائِي ﴿أَنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

* * * *

Ismaili Bin Musa Bin Kiza

Jumamosi

21/Jumadal Aakhira/1444^H = 13/November/2025^M.

Markaz Salafiyyah

Tabora – Tanzania.

Tel: +255 713 006 669, +255 756 663 344

Ikiwa utakuwa na swali lolote kuhusu maudhui hii, au maoni, ushauri na nasaha, au kuna mahala popote nimekosea, basi usisite kuwasiliana nami kupitia namba zilizopo hapo juu.

VITABU VILIVYOTUMIKA KUANDAA KAZI HII

1. Qur-aan (Msahafu)
2. **Manhaju Saalikiina**, kimeandikwa na Sheikh Abdurahman Bin Naaswur Assa-'adiy (Kf. 1376^H), kimechapishwa na: Daaru Ibnul Jaw-ziy, Chapa ya tatu (1436^H), Saudi Arabia.
3. **Sahihul Bukhariy**, kimeandikwa na Imamu Bukhari (Kf. 256^H), kimechapishwa na: Darrul Kutub Al-arabiyy (2006^M=1427^H), Beirut - Lebanon.
4. **Sahihu Muslim**, kimeandikwa na: Imamu Muslim (Kf. 261^H), kimechapishwa na: Darrul Hadith (2010^M=1431^H), Cairo - Misri.

مُفَاهِيمٌ يَجْبُ أَنْ تَصْحِحَ

**FAHAMU ZINAZOPASA KUSAHIHISHWA
MAKALA ZA WIKI ZILIZOTOKA**

⇒ **Makala Na. 1**

KILICHOKUFANYA UOLEWE SICHO KINACHOKUDUMISHA KATIKA NDOA.

⇒ **Makala Na. 2**

NAFASI YA SALA NA TWAHARA KWA MUISLAMU.

⇒ **Makala Na. 3**

MAJI YANAYOFAA NA YASIYOFAA KUJITWAHARISHIA (Sehemu ya Kwanza).

⇒ **Makala Na. 4**

MAJI YANAYOFAA NA YASIYOFAA KUJITWAHARISHIA (Sehemu ya pili).

⇒ **Makala Na. 5** (Ndio hii iliyopo mikononi mwako)

MIAMALA YA LIPA KWA SIMU KATIKA MIZANI YA KISHERIA.